

Nr 1053

Av herr förste vice talmannen **Strand m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 112, med förslag till lag om ändring i landstingslagen den 14 maj 1954 (nr 319), m. m.

(Lika lydande med motion nr 1215 i Andra kammaren)

I proposition nr 112 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till vissa särskilda lagbestämmelser för Stockholms läns landstingskommun efter det nyligen beslutade samgåendet mellan denna och Stockholms stad. Olika meningar har framförts under ärendets beredning om i vilken utsträckning särregler är erforderliga. Det förslag, som framlades förra året av Kungl. Maj:ts utredningsman, gick väsentligt längre än propositionen i fråga om specialreglering. Denna motion utgår från att Kungl. Maj:ts uppläggning av lagstiftningsärendet godtages; den begränsar sig till att föreslå, att även en särskild bestämmelse om *fastställelse av utgifts- och inkomststat* införs i överensstämmelse med utredningsmannens förslag.

Utredningsmannen har föreslagit (SOU 1968: 35 s. 116, prop. s. 77) att staten skall fastställas vid sammanträde senast den 15 november och att statförslaget under valår skall behandlas av det nyvalda landstinget. Propositionens förslag innebär (prop. s. 106) att staten skall fastställas vid sammanträde i oktober och under valår av det gamla landstinget. Denna ordning skall alltså gälla generellt enligt LL. Genom ändring av 19 och 60 §§ LL skall alla landsting få möjlighet att flytta fram statsammanträdet några veckor i oktober.

Vad först gäller sista dagen för statens fastställande har utredningsmannen motiverat sitt förslag med att statarbetet i Stockholms läns landstingskommun måste bli omständligt och tidskrävande. Detta följer av att uppgifterna blir större och flera än hos andra landsting. Han har också framhållit att en framflyttning är möjlig genom att man får ett kontinuerligt verksamt landsting. Departementschefen avvisar en specialregel med motiveringen, att budgetberedningstiden utsträcks genom ovannämnda ändring av LL och att en tidsmässig samordning bör bibehållas mellan statfastställelsen hos å ena sidan landstingskommunerna och å andra sidan primärkommunerna utom Stockholms stad. Det är svårt att se att en specialbestämmelse skulle kunna medföra några nackdelar. För Stockholms stad är den 8 december slutdag enligt kommunallagen i Stockholm. För landstinget

gäller det endast en ytterligare tidsfrist på 15 dagar. En sådan utsträckning av budgetberedningstiden skulle vara av stort värde för landstinget och framstår som starkt motiverad med hänsyn till den vidgade kompetensen.

Beträffande frågan, om det gamla eller det nyvalda landstinget skall fastställa staten under valår, uttalar departementschefen, att den har räckvidd utöver detta ärende och att han därför inte är beredd att föreslå någon särreglering. Det skall naturligtvis inte bestridas att frågan kan resas även beträffande andra kommuner. Detta förefaller emellertid inte vara ett tillräckligt skäl för att skjuta den åt sidan.

Det är ett från allmänt politiska synpunkter naturligt önskemål att den församling som framgår ur ett allmänt val skall kunna träda till så snart som möjligt och att den gamla församlingen inte skall fortsätta efter valet, som kanske medfört en omkastning av majoritetsförhållandena. För närvarande är detta önskemål tillgodosett endast inom Stockholms stad. Opinionen torde emellertid klart vara till förmån för den i Stockholm gällande ordningen. Ett steg i rätt riktning har nyligen föreslagits av kommunalrättskommittén, som på riksdagens begäran fått i uppdrag att överse reglerna om mandattiderna för kommunernas styrelser. Dessa skall enligt kommitténs förslag väljas av de nyvalda församlingarna i december månad under valåret. Grundlagberedningen lär också ha nått full enighet om att den i Stockholm gällande ordningen bör få generell giltighet. Man skulle alltså ta steget fullt ut och för både riksdagen, landstingen och primärkommunerna genomföra att den gamla uppsättningen över huvud inte skall fungera sedan nyval förarrättats. I detta läge kan det inte inge betänkligheter att genomföra en begränsad specialreglering för Stockholms läns landstingskommun enligt vilken staten skall fastställas av det nyvalda landstinget. En sådan specialregel skulle vara förenad med betydande fördelar, särskilt som mandatperioden skurits ned från fyra till tre år. Utsträcks samtidigt statbehandlings tiden till den 15 november, såsom föreslagits i det föregående, kommer en ny majoritet att få en reell möjlighet att påverka redan den första stat som fastställs efter nyvalet. Förslaget, som alltså överensstämmer med utredningsmannens, medför att två landsting får fungera parallellt i slutet av 1970. Detta är nödvändigt under ett övergångsskede, innan den väntade omläggningen av mandatperioderna hunnit genomföras.

På de anförda skälen hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 112 beslutar de ändringarna i förslaget till lag med särskilda bestämmelser för Stockholms läns landstingskommun, att som 10 § införs en ny § av följande lydelse:

»Landstinget tager upp styrelsens statförslag till granskning och fastställelse vid sammanträde senast den 15 november. Valår sker granskningen och fastställelsen genom det nyvalda landstinget.»

att 10 och 11 §§ i förslaget blir 11 och 12 §§ och att i övergångsbestämmelserna tillfogas en punkt av följande lydelse:

»4. Det under år 1970 valda landstinget skall senast den 15 november 1970 granska och fastställa utgifts- och inkomststat för år 1971.

Stockholm den 14 maj 1969

<i>Axel Strand (s)</i>	<i>Annie Wallentheim (s)</i>	<i>Sten Andersson (s)</i>
<i>Sture Palm (s)</i>	<i>Mary Hultell (m)</i>	<i>Joel Sörenson (fp)</i>
<i>Yngve Persson (s)</i>	<i>Henrik Åkerlund (m)</i>	<i>Erik Alexanderson (fp)</i>
<i>Ulla Lindström (s)</i>	<i>Knut Johansson (s)</i>	<i>Allan Hernelius (m)</i>
<i>Birger Lundström (fp)</i>	<i>H. Bertil Lidgard (m)</i>	<i>Lars Werner (vpk)</i>
<i>Manne Olsson (s)</i>	<i>Gunnar Wallmark (m)</i>	<i>Ingrid Diesen (m)</i>
<i>Olle Dahlén (fp)</i>	<i>Alice Lundbeck (m)</i>	<i>Eric Peterson (fp)</i>
<i>Arne Geijer (s)</i>		<i>Erik Jansson (s)</i>
